

Locuint'a Redactorului

Cancelari'a Redactiunii
inStrat'a trugatorului
(Lóbesz-utca), Nr. 5.Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decat numai de la coresponden-
tii regulari ai „Federatiunei.”
Articoli tramisi si republished se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercialu si economicu.

Appare Joui-a si Dominec'a.

Pest'a, 23 Maiu, 4 Juniu 1873.

Marea schimbare a guvernului Republicei franceze s'a esecutatu, nouu guvern sub presiedinti'a ducelui de Magenta s'a constituitu, si ordenea, pacă interna nu s'a conturbatu. Foiele republicane tratedia acesta victoria a coalitiunii monarchiste cu sange rece, calmu si fara cea mai mica umbra de irritatiune. „Asie se vede — dice „Republie'a francesa” — că nouu guvern si tiene de prim'a detorintia, a schimbă personalulu din tote ramurele administratiunii publice; dar ore acesta schimbare de persone offere destulla garantie pentru sustienerea ordenei morale? Noi tare dorim aceast'a, inse n'avemu prea mare sperantia.“ De altintrelea organele republicane nu se prea grăbescu a enunciā sentint'a finala a sup'r'a nouu guvern. Messagiulu nouului presiedinte, in care nici mentiune nu face de Republica, asemenea si destituirea prefectilor republicani si inlocuirea loru prin altii de colore monarchista, inca nu sunt motive de ajunsu, spre a face pre poporulu francesu s-e-si perdia pacient'a. Francia are vointia si scie ce voiesce: ea voiesce Republie'a, si apoi ori cātu s'ar fragmenta coalitiunea reactionaria a monarchistilor, voint'a aceast'a a Franciei totu va fiu.

~~Sacile mai recente~~ spusu inca de pre acum, că in sinulu coalitiunii monarchiste aru fi si intratu desbinari si neintellegeri; orleanisti se langu, că bonapartistii au ocupatul meu mai mare terrenu, celle mai multe portofouri ministeriali sunt in manile loru. Aceste desbinari nu sunt nici neocătu neasceptate; ele sunt consecinta naturala a stării lucurilor. De altintrelea nu se vomu grabi a prognostica asie currerndu inevitabil'a cadere a coaliatilor de la potere. Sit'a este inca noua, numai dupa pucina intrebuintare se va poté vedé că ce plătesce. Diferintele essentiale, nu de principie, ci de persone, se voru ivi de buna seama cātu mai currerndu că-ci nu credem, ca dlu Rouher, man'a drupta a esimperatricei Eugenia, s'e pota accepta cu esecutarea planurilor si pana dupa eliberarea teritoriului francesu de prussaci. Este intradeveru forte caracteristica pentru coalitiune assertiunea ce se ventiledia prin intreaga press'a francesa, că adeca auctorulu ordenei de dì, propusa de Ernoul, ar si insu-si Rouher. Ce e dreptu, prin aceasta ordene de dì i-a successu lui Rouher s'e restorne pre Thiers, este me intrebarea, daca totu asie de usioru va succede a esecută si intentionat'a lovitura de statu. Republicanii, in frunte dlu Thiers, inca nu voru stă cu manile in sinu, ei voru veghiá si inca tempu voru sc'i paralisa asemeni intentiuni.

De unu tempu incoce amu avutu mai multe ori occasiune d'a ne ocupa de starea lucurilor in districtul Fagarasiului. Intre altele avurau d'a inregistrá nisice acte si fapte, si pusera in uimire si dedera de sugetu chiaru si celloru ce mai asta era credeau in anim'a loru, că mai scălosu poporu si mai corrupta inteligenția ca in districtul Fagarasiului, si esiste pre intregia suprafaci'a platului ce locuim.

Totu in legatura cu celle intemplante la Fagarasiu in tempulu mai din urma, avemu d'a mai insemnă unu faptu, caracteristicu nu numai pentru situatiunea actuale in acestu districtu romanescu, ci mai vertosu pentru constitutionalismulu domniloru de la potere.

In unulu din numerii precedenti ai foiei nostre luaramu noiti'a, că dlu Tamasiu, capitanulu supremu allu districtului Fagarasiu e ammenintiatu cu destituire. Cāteva dille dupa aceea ne convinseramu, că dlu Tamasiu nu numai e ammenintiatu, dar e chiaru destituitu si in loculu seu e numitu Colomanu Boeriu, fostu patru anni de dille vice comite in comitatulu Cetățide-Balta. La inceputu compătimiamu pre dlu Tamasiu, pentru că cugetam, că d-sa a cadiu victim'a sentiemin teloru salle romanesci, er nu a nedibacie salle; asta-di inse vedem, că dlu Tamasiu, de si destituitu, totu-si s'a grabit a ni dovedi prin fapte, că nu numai nu suffere multu de tortura semtiului romanescu, sau de mustarea conosciintie nationale, ci este si cātu se pot de nedibace in zelulu si dorint'a sa, d-a-si eascigă merite pentru constitutionalismulu ungurescu si astfelui a se face placutu inaintea domniloru omnipotenti din Pest'a. Papetu

omotoriu de la Fagarasiu. Dile
verulu acestoru assertiuni.
Dupa siedint'a straordinaria de la 6 Maiu a consiliului municipal fagarasianu, capitanulu supremu reporta ministrului de interne, că trei imployati municipali au escellatu la luarea concluzelor din 8 si 9 Aprile; dreptaceea ceru pedepsirea loru. Ministrul i incuviintă acesta cerere si astfelui capitanulu cu decretu din 25 Maiu suspinse de la officiu si beneficiu pre presiedintele soaunului orfanale Ioane G r a m'a, pre assessorele acestui scaunu Ilariu D u v le a si pre vice-notariulu primariu Teofilu Fr an cu, introduceandu contra loru cercetare disciplinaria.

Motivile suspinderii, specificate in decretu sunt: „că au contribuitu impreuna cu membrulu consiliului municipal Arone Densusianu, ca resultatul amintitei adunari s'e fia negativu, insistandu cu ellu impreuna pre langa propunerii vetematorie de legile constitutionale essentiente, dovedindu o portare renitenta, uitandu-si de detorintele legale ca imployati.“

Precum se vede de aici, d. ca itanu Tamasiu vr'e ca si imployati alessi ai municipiului s'e se faca si ei ca si d-sa instrumente vile in man'a domniloru, cari pretindu a ave dreptulu d'a ni dicta legi dupa placulu si gustulu loru; s'e se degradedie insi-si pre ei la rangulu unor creature fara sentiu, fara convictiuni si conosciintia. Prea multu se cere, si apoi ce e prea multu nu e sanatosu. Daca Colomanu Boeriu, — care de presinte se gredia de unguru, — si ar fi inauguratu activitatea de capitanu supremu prin asemeni fapte, nu ne-amu mira; ne dore inse, candu vedem, că unu romanu a suspendat din officiu pre mai multi romani numai si numai din motivulu, că sunt romani, si au sentiu romanescu.

Si pentu ce a voit u dlu Tamasiu s'e-si mai castige si acestu meritu chia-

rtu atunci, candu potea s'e scia că e prea tardfu; candu potea s'e aiba scire pozitiva despre destituirea sa? Nu sunt de ajunsu meritele ce si-le a castigatu la alegerea de deputatu din Decembrie annulu trecutu? Mai bine faca d-sa, daca si conserva stim'a Romaniloru, de cātu s'e mei amble dupa potove de cai morti chiaru si atunci, candu vediu că ungrui nu-i recunoscu acelle merite si nu vrea s'e scie de devotamentulu seu si de fatigiele salle pentru constituionea unguresca.

Lapusiu-Ungurescu 31. Maiu 1873.

Sub jugulu assuprirei se pare că poporul romanescu e atātu de tare levit in anim'a sa, incātu se vede a se retrage in o parte spre a-si versă lacrimile ca eremittu in singureitate, condus apoi violența salta de bucuria ei si-a ajunsu scopulu, că adeca adi manu pota s'e scria epitaifulu pre crusa poporului romanu, ce de atate secol se pregatesce de man'a inimicilor lui. Dar viu e Domnul; si neci decesu se inganse stapanii dillei, că-ci va veni tempulu candu va poté dice siromanulu — vedi, ti-am spusu, căci vine minte. — Indignatiunea pentru nerespectarea ce ni-se face pre tota dina si pota exprime decatul atunci atunci lassa bucare-se tiranulu, ca cu atātu sa-i fia mai amara resplata. Si ore pota s'e dica, s'e vorbesca unu omu mai altcumu? Ore ce resplata merita stapanii dillei, candu in cerculu nostru pre totu passulu tientescu la nimicirea totale a romanului? In comun'a Suciulu, pentru că nu voira a si da pamantul in man'a domniloru, i prindu i punu pe feru si-i ducu in prisone si in urma ca si Tofalenii sunt siliti a se indestulfi cu aceea ce li dictedia Vampirulu. Dar mai multu! In cerculu acestu-a romanimea e prepondente cu numerulu, că-ci numai doua sate unguresci sunt, romanimea avu si si aro inca o scola principale unde surcellele tenere si-castiga desceptare si sciintia, acesta inca voiescu s'e-o resipescu pentru care poporul romanescu atātu a assudatu.

Nu se potu descrie multele intrige facute de piasmii vecinici pana si in sinulu fratilor nostri gr. or. si dupa ce nu isbutira a pune man'a pre sudorea romanului, facura altu ce va si mai straniu si mai nedreptu pacientului poporu romanu.

Bine a sciu tu guvernulu că aici esiste o scola romanescu, si una data i-a fostu si accordat o subventiune de cāteva sute floreni ca de seducere, ca-ci de graba le a si retrassu; si ca se o nimicesca, ce fece? ce efeputesce? Platese bani din pung'a bietului romanu, redica o scola de statu in opidulu Lapusiu, o dotedia bine, pana la 2000 fl. pentru ca s'e inveti' pruncii magiari d'in Lapusiu-Ungurescu, era pentru scol'a principale romana unde frequentedia prunci nu numai din Lapusiu, dar d'in Cetatea-de-Pietra, de pre la Nasaudu, nu se dà nimica. Eca dreptatea magiarului! ore cugeta d'insulu că prin atare purcedere va impacă pre romanu? Se insiella. Va veni tempulu si vomu dica: ti-am spusu, că tiene minte. Era tu o romane, descepta-te! si eu, una modesta persona, — appell-

Prețul de Prenumerat: 3 fl. v. a.

Pre trei lune 3 fl. v. a.

Pre siese lune 5 " "

Pre anulu intregu 10 " "

Pentru România:

prea infregu 30 Fr. = 30 Lei n.

,, 6 lune 16 " = 16 " ,

,, 3 — 8 " = 8 " ,

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taxa tim-

bra pentru fiecare publicatiune

separata. In locul deschis 20 cr.

de linia.

Unu exemplar costă 10 cr.

lediu cătra totu suffletulu de romanu, appellediu cătra patronii acestei scole principale romanesc din Lapusiu-Ungurescu, appellidiu cătra superiorii mioi, si appellidiu mai alessu la simtiemintele parintiesci si iubitorie de poporu si natiune, alle Pr. SSalle, care prin ne-siunti'a pentru ameliorarea stării acestei scole va dovedi, că nu numai pentru alte părți alle Diecesei salle, dar si pentru partile transsilvane si-intorce privirea si attentiunea sa; si se va indură a starul pentru ajutorarea si sustinerea acestei scole; appellidiu cătra comitetulu acestei scole, ca cātu mai in graba s'e efectuesca organizarea si assecurarea pucinei averi a acestei scole; appellidiu mai departe cătra vrednicii de lauda Chioreni, cari pana acum au ajutoratu acesta scola cu succursele loru — nu pregete nici de aci inainte, că-ci in sperantia nu se voru insiella, precum si romanii Cerului Lapusiu de ambe confessiunile, daca se voru descepta si-voru da man'a laolalta pentru scopulu comunu unde si elevi gr. or. si-affla succulu sciintiei si allu vietiei natiunale, urmandu esemplulu bunu de a contribui ce au appromissu si ce éra a denegatu multi.

Romanime de nu-vei strigá si de nu-te vei ajutá insa si pre tine, cātu tu in tine irane!

Clerulu sassescu.

(V.) „Kelet,” diariu guvernamental d'in Clusiu, publica in nr. seu de la 29 Maiu a. c. una correspondentia insemnata de la Siedisor'a sub titlulu nimeritu „clerulu sassescu.“ Este instructiv a reproduce, cea mai mare parte din acestu articlu, ce contiene multe addeveruri, si documentedia cum clerulu sassescu incepdu de la supremulu functionari pana la celu din urma, de la Suprindententele (episcopulu) pana la teologulu celu din urma au fostu si sunt pururea si pretotindenea cei mai zelosi, mai neosteniti povatiutori ai micii loru turme de sassi, cei mai aprigi si resoluti apperatori ai natiunii sassesci; si republicandu aceste addeveruri le recomandām atentiu deosebite a multoru membri din clerulu nostru romanescu. Corespondint'a este urmatoria:

„Tartuffe (una persona dintr'o drama d'a lui Shakespeare. Trad.) mai cu seama atunci arreta dintii faciarnicei salle nature de sierpe, candu mask'a sa, prin care simuledia blandetia de porumbu, se trage de pre acea parte, unde neci prin minte nu i-a trecutu. Daca vre-o judecătire magiara aru fi descoperit u inaintea tierrei si a guvernului agitatiunile anticonstituionale si reactiunarie alle pretimei lutherane sassesci, atunci acesti-a aru fi sberatu in lumea larga si Germaniei-Mari: „Videti acesti magiari barbari navalescu nu numai asupr'a limbii, si missiunii nostre culturale, ci si asupr'a religiunii nostre, pentru că noi preutimea sassescă suntemu corpulu si sufletulu nu numai religiunari, ci si politica allu natiunii sassesci!“ Cu tote că chiaru sassesc'a si protestant'a cetate, Siedisor'a a numit, in conoscut'a sa addressa, clerulu sassescu lutheranu inimicul statului magiaru si libertatii.

Tartuffe este demascatu, pentru aceea se svercole; insocu de teologii sei iritati attaca si insulta representanti'a siedisoriana; era ellu insu-si sucindu ochii se arreta innocente, ca candu neci candu n'aru fi miscatu contr'a patriei sassesci, contra constitutionii acestei-a. De si accusarea, ce siedisoriu au

facutu, este drepta si motivata, ca-ci: daca sassimea din Ardealu si asta-di mai callaresce pre ideea scrierii, ca gigantic'a majoritate din Fundul regesc este numai venitora tolerata, numai multime genanta, ce s'a imbaltit, sau sassesce d'issu: „Mauserer, Herglanfener;” daca si asta-di pretinde separatismu, statu in statu, municipiu separatu si mai scie Ddien ce etc. atunci vin'a la acesta in prima linia o porta preutimea sassesca, care nu se indestrellesce numai cu domnirea suffletorii credinciosilor sei, ci si corpulu politiciu allu loru lu-considera de sclavul ei, care preutime nu se accomodedia opiniumi politice a majoritatii credinciosilor, ci propriile verderi politice li-o obtrude chiaru si cu medilice terroristice si i p o r t a c a d e c a p e s t r u. Sistematea fanatisare si agitare la ura a teneriui studeose contra totu, ce nu este prussesc si pentru Prussia, assemene se poate attribui preutimei sassesci, care d. e. la professorii sass. suprime numai de catu la inceputu ori ce miscare mai liberala.

Totu preutii sass. nutrescu cu distingere agitatiunea si ur'a contr'a limbei magiare. Idiotismulu, ca se nu duc impudicit'a acestor teologi in acesta privintia, trece preste tota intuivirea. Ei nu numai predica pre tote carurile statului exclusiva germanu si confessionale, assecuratu prin lege, ci lu-si antecipedia. Ei sunt cei ce agita mai multu d'a se pretinde in juredictiunile d'in Fund. reg. limb'a germana, de si preponderant'a majoritate a acestu-a nu este de nation. germana.

De mai multi anni guvernu tiene unu translatore la magistratul d'in Sabiu, si acestu-a, terrorisatu de clic'a prentilor, totu-si totu de un'a protestedia cout'a presentarii processului verbale in limb'a magiara. Astfel este ac'esta pretotindenea in Fund. reg. unde teologii sass. joca rol'a conductoria. Sassulu, care aru voi se scuture acestu jugu politicu allu loru, numai decat este timbrata in dirarie loru de tradatoriu allu natiunii, de subminatoriu allu ei.

In ac'esta privintia escele in Sabiu Franciscu G e b b e l, secretariulu superintendentalui burgisch Dentsches Wochenblatt, in care neincetatu se sustine cea mai grandiosa agitatiune contra ungurilor si a totu ce nu este sassesca. In Brasieu teologi sassesci attaca pre deput. Waechter pentru ca acestu-a in darea sa de sema a cutediatu se spuna, ca in fund. reg. traiescu nu numai sassi, ci si alti omeni etc. Acestu-a este scurtelui estrassu.

Unele d'in dorerile corespondintelui ungurescu nu potu fi si alle nostre. Daca clerulu sassescu se lupta cu resolutiune si in solidaritate pentru inflorirea limbei si interesele natiunii sassesci, numai a approba potemu ac'esta. Deca sortea a impinsu si pre sassi se vedea periclitata natiunea loru prin guvern. ung. li e detorint'a se appere, se combata pre guvern. Inse nu approbamu, ci condamnamu purarea nisuntiele loru stricatoise, tendiente loru de separatismu, egoismu, si esclusivismu; in ac'esta directiune si voi totu de un'a ne vomu oppune loru.

In fine, dica ce va voi „Kelet”, daca eu scie prea bine, ca intre intelligent'a sassesca, clericala, neclericala, nu este neci una deosebire; scopulu si nisunti'a ei, facia de altii, este totu un'a si aceea-si. Apoi „Kelet” mai scie si altu ce-va, corbu la corbu nu prea scote ochii; inse fia convinsi, ca astfel de urlature, sau lacrime de crocodilu, pre noi nu ne voru mai confundă asta-di. Ne cunoscem!

Serbarea dillei de 3/15 Maiu. Jubileul de 25 de anni allu adunarii d'in Blasius.

Societatea „Transsilvania” din Bucuresci — precum atinsaramu in reportulu nostru trecutu — inca a annuntiatu serbarea acestei dille. Serbarea s'a si tienutu, si despre decursulu ei scotemu d'in „Romanul” urmatorie:

Serbarea se tien la 6/18 Maiu in vast'a gradina a villei Filipescu. La siosea aternă unu tricoloru mare, donec la port'a gradinei, precum si o tabla cu inscriptiune tricolora. In midiloculu gradinei unu cortu intinsu, decorata pre din intru cu o multime de portrete si desemne, tote relative la istoria natiu-

nala, chart'a Daciei de Laurianu, si altele. In frunte, la coltiurile mesei, bustul in marmure allu lui Stefanu celu mare si allu lui Mihai Vitezulu, de a supra, portretul lui Simeone Barnuti.

Serbarea a inceputu la 9 ore diminet'a. Doue musice, una militaria, alta de lauri romani. Dantiuri nationale. Pre la 10 si dumetate ore, vre-o 2000 membri ieu parte la unu dejunu frugalu. La 12 ore, se face vinierea presiedintelui societatii, Papiu I laurianu, care vine insocutu de vre-o doi membri ai comitetului.

Dlu S u e i u felicita presiedintele in nunele comisiunii print'uu scurtu discursu tierutu in terminii cei mai caldurosii.

Presiedintele respunde prin cuvinte sine simte si incheia cam asié:

„Ce asiu poté se vi urezu mai bine astazi, nobili juni, de catu ca foculu sacru allu junilor romani de la 1848, carii cu pericolul vietii au condusu si invetiata milie poporului, se incaldisca nestinsu inimile vostre. Se imitati pre acei juni nemuritori, se-i intrecreti chiaru, de ar fi cu potintia! Se traiti!”

Indata dupa ac'esta se presinta intre viu aplause o trupa de calusari (studenti de la academia) sub conducerea professorului Moceanu, imbracati toti calusaresce, si joca cu multa arte anticulu jocu romanu „C a l u s i a r i i.”

Vinu multime de membri din tote clasele societatii, intre cari se distingea membri din magistratura, de la insa-si innalt'a Curte, din administratiune, advocati, senatori, municipali, comercianti. Sessula frumosu bine reprezentatu. Toti admira frumeti'a romana a serbarii. Unii discea, ca arare ori, altii ca nici odata nu mai vediura serbare natiunala ca ac'esta.

Music'a cantă mereu, dantiulu neincetatu si jocuri gymnastice.

La 3 ore societatea se asiédia la mesele intinse sub cortu, in numeru de preste 3000 persone. Mesa frugala, dar multumitora pentru toti.

Trecem la toastela ce se ridicara.

Presiedintele societatii Papiu Ilariaz.

„In memorie a crieri ue o maru...” Dupa cari cuvinte, secundu istoriculu dillei de 3/15 Maiu 1848, continua:

„In memorie a lui Barnuti, profesorului nationalitatii romane, care proclama in acea zi si cu elu impreuna intréga natiune romana libertatea si independint'a sa ca natiune confirmandu-o si cu juramentu natiunalu.”

In onorea lui Laurianu, care formulu atunci drepturile natiunii romane, precum si protestulu ei solemnu.

In onorea si memorie junilor de la 1848 cari uitira lumea prin curagiulu, activitatea, eroismulu si sacrificiile loru pentru Romanii!

„Traiescu inca multi din junii de atunci, si multi sunt de creditia, ca acestu-a asta-di chiaru, ar fi mai juni pein vigore ideilor si tarila inimii loru.

„Urezu junilor de asta-di, se-i urmeze, si de se pote, se-i intrecrea!

„Eterna memorie dillei de 3 maiu!”

Apoi dlu Aronu Crainicu amintindu evenimentele de la 1848, la cari insusi a participatu, arreta partea ce a luat dlu Papu, si inchina in onorea acestuia; dlu Candrea, adeverului unitati romane; dlu Corvinu, in onorea domnitorilor romane; dlu Papu, in memorie a Romanelor din muntii de aur si a nume a Prelagiei Rosia, cari la 1849 inarmate sfaramara o cetea.

Dlu Urechia, in a carui localitate se tienut serbarea, inchina in urmatorulu modu:

„Domnule presiedinte,

„Romanulu are obiceiul stravechiu d'a invoc de-a purarea ajutoriulu lui Dumnedieu, candu voiesce se incépa vre-o întreprindere. Romanulu nu intra in cas'a noua, fara a o santi preotulu... Nu ve temeti, nu voi se intru in desbateri teologice...”

„Ceea ce voi, este, a indeplini o detoria personala a mea cätra dvostre, dle presiedinte. Abi intrat de pucine dille in acesta villa, abi inauguându institutul meu de educatiune, me întrebamu, ca totu Romanulu, ce mai fustanie se facu spre sănftrea întreprinderi melle?

„Vi multumescu din anima, dle presiedinte si onorabila societate Transsilvania, ca-ci ati

binevoitu a primi se inauguri cu serbarea dvostre aniversarii institutului meu. Sunt de adi inainte fauste incepaturile institutului meu. Societatea „Transsilvania” care pre cäile culturei tinde la Romanismu, a santu cu presentia ei scol'a mea, care si ea in micu, urmaresce scopurile nationale ale dvostre, die presiedinte si onor. societate. Inca odata dar vi multumescu si inchinu pentru dvostre.”

Laurianu cellu tinetu, multumescu dlii presiedinte Papiu, pentru onorea ce a facutu venerabilei Laurianu, care, de si, impedecatu, n'a putut fi prezint la serbare de catu numai cu spiritulu si inim'a sa, dar ellu e totu Laurianu cellu de la 3 Maiu 1848.

Dr. Obedeanu vorbesce cu multu spiritu despre admirabil'a unitate a limbei romane de la Tis'a pana la Mare. Dlu Corvinu inchina pentru unu altu trei Maiu. Cuvinte nationale pronunciara la mésa si altii, precum dlu Orasianu; apoi dlu Papescu, studinte la facultatea de medicina, vorbi despre puterea scientiei, si inchină pentru frati'a studentilor din tote tierile romane. Dlu prof. Cirea inchina in onorea Bucurescilor.

Dupa mésa petrecerea continua viu pana la 8 ore sér'a, cu musica, dantiuri nationale si jocuri gymnastice. — La 8 ore, serbarea se incheia, si plecar toti la alle selle, plini de multumire

Blasius. Junimea studeosa de la gimnasiulu si facultatea teologica d'aici inca serba dlu a iubilaria de 15 Maiu 1848 cu tota demnitatea si seriositatea, ce sa receruta, mai alessu aici la isvorulu redescopertarui Romanimei. Cetatea a fostu iluminata, gimnasiulu si seminariulu teologicu decorat cu inscriptiuni alesse, cuvinte eternu sacre d'alle invetiatorilor si poetilor romanilor. S'au addusu ovatunile celle mai insuflete nestocelui literaturii romane, Timoteu Cipariu. Dlu canon. Papafalvi facu parastasu pentru repausulu sufletelor nemoritorilor Muresianu, Ianu, Burnuti, pentru sufletele celor 40,000 romani, cari conformu juramentului loru de pre „Campania Libertatii” sacrificara avere si sangue.

Mai multi teneri tienura apoi in presint'a numerosului publicu discursuri insufletorii despre insemenetatea dillei iubilarie, in memorie a marelilor fapte si lupte de acum 25 anni; in onorea caruntilor luptatori de asta-di si a toturor cari dorescu si ajuta prosperarea natiunii si a patriei romane. Mai alii a trebuitu se amene d'in cau'a tempului prea nefavoritoriu. F.

Abrudu. Romanii de aici, d'in Rosfa, Buciumu, romanii din muntii spuseni inca serbara pre scumpulu pamantu, unde sangele curgea siroie pentru libertatea poporului romanu, memorabilea d' de 15 Maiu. D. protop. I. Galu tienut parastasu pentru sufletele celor cadinti in lupta si sufferintie; era D. par. D. Adamovicu tienut unu discursu demn de acesta serbatoria iubilaria. La casin'a romana s'a tienutu apoi banchetulu indatenatu, la care toasturile insufletorii n'au lipsit. Totu odata sa facutu si o collecta in favorea fondului Academiei romane de drepaturi, spre care scopu 38 ospeti au contribuitu fomos'a summa de 1200 fl. infinitandu totu spre acestu scopu unu comitetu centrala si mai multe subcomitete, de la a caroru activitate se accepta resultate imbucuratorie. T.

Vienna. Numeros'a junime rom. studeosa d'aici serba cu indatenata solenitate in 15 Maiu deschiderea cabinetului rom. de lectura. Programulu statoritu se executa, in presint'a unui publicu numerosu si alesse, spre indeslulire deplina. Felicitari cordiale si insufletorii sosisra d'in mai multe parti. In legatura cu acesta serba'ore, s'a serbatu cu entuziasmu si dia' iubilaria de 25 anni de la 15 Maiu 1848. Multu a contribuitu la bucuria si iusufletirea generale si presint'a agerului tribunu allu poporului rom. si intrepidu luptatorul d'in 1848, presint'a D. Asenfe Severu G.

Berlinu. Tenerimea romana d'in metropolea Germaniei inca serba cu mare insufletire memorabilea d' de 15 Maiu. La acesta serbare a participatu si tenerimna romana stud. de la universitatea d'in Lipsca. F.

Pre cum videmara dura etern'a di de 15 Maiu, si iubileul de 25 anni, sa serbatu,

pre langa tote suferintele si greutatile presintelor, in tote pările, unde se afla sufletu de romanu; ca-ci multor-a a fostu ore-si care mangaiere sau alinare momentana a dorilor serbarei acestei dille maretie.

Reportu generale

allu societatei literarie-basericesci „Alexi-Sincaiane” despre activitatea si administrarea ei de reportul generalu I, public. 1. Junie 1871, pana in presente 30, Maiu, 1873.

I. Membrii ordenari ai societatei au tenu in decursulu acestor doi anni, 45, si dintie, d'in cari una fu publica.

Activitatea membrilor desvoltata in decursulu acestor si dintie, — afara de declamatii din autori straini, — se cuprinde in urmatorile elaborate d'intre cari unele au intrat in organul societatii „Steu'a Marei.”

a) Dissertationi basericesci, istorico-nationali, limbistice, novelle si alte opere originali.

„Misteriu siu omenești” de Grigore Dragosiu; „Preotii si religiunea creștina la romani” de Augustinu Moldovanu; „Meritul preotului in susținerea romanismului”, „Mihai Eroul si căteva trăsuri din viața sa glorioase,” de Vasiliu Cristea; „Prințul libertății” de Ionu Bulbucu; „Una priile preste suferintele românilor si inelarea loru cu 1/15 Maiu, 1848” de Petru Cabă; „Din viața unei parechi casatorite” novelă de Aureliu Popu; „Femeia in istorie” „Un propunere in favoarea femeilor române,” „Săvârșirea despre poesia populară” de N. F. Negruțiu; „Superbiu” de Samsonu Onighi, Sentin si massime de P. Cabă.

b) poesie: „Dedicatiuni Societ. Alexei-Sincaiane” „Nepotul lui Traianu,” „Către Dideu,” „Tatal nostru” „Rogatiune,” „Noului Episcopu,” „La o copila” de L. Papu; „Dorirea mea,” „Niciu,” „Pre unu albului,” „Unde in umbra” ... „Muirea pe catofota,” „De ar fi” ... „Suspine,” „Flacănebuna,” „Mediu de nopte,” „Nu me uită” „Asceptam” ... „Cu dorere” — „De ar fi” ... „Am risat” de Aureliu Popu; „Dorerea mea” de Mihaiu Popu; „Transilvania,” „Peregrinul,” „O sără la casă” „de Augustinu Moldovanu,” „Uzură” de Stefanu Rebreanu; „Dorerea mea” de V. Cristea; „La una copila” de Simeone Filipu; „Dorerea mea” publicata in Nr. 10 „Transilvania” a. „Christosu au inviatu,” „Mare esti Domnul” de Silviu B. Sohorecă; „La o copila” de Cl. Popu, „Lupta lui Ioanu Vodă cu Turci” „Cătra Daci” de Cr. Turturianu.

c) traduceri: „Din lectiunile lui Caninng despre inaintarea clasei lucratilor” „Festivitate” (novella) de N. F. Negruțiu; „Noptile S. Augustinu” (doisprezece nopti) de Ionu Bulbucu, „Anime femeiesc” (novella) de Mihaiu Popu, „Sentinie” de Leontiu Constantinescu, „Despre influența ce-are modulul de viață asupra viației omenești” de Aussentiu Muresianu; „Arboresc” de Ionu Dorosiu.

d) Ideea conceputa de antecesorii noștri de a dă la lumina unu opus de predice a aproape de realizare, si cu incepertulu anului 30 scolarescu venitoriu se voru poté transporta la Venerabilul Consistoriu spre revisiune. Comitetul esmisu pentru criticarea si videtur a predicelor incuse au constat d'un unu opus de acesta comissionare.

Organul Societatei „Steu'a Marei” fu de factat de unu comitetu compus d'in membrii. Ionu Dorosiu, Ionu Bulbucu, Elia Gheorghe, Iacobu Nechit'a si Somsonu Onighi, Maria cancellisti-editori fura: Elia Posmari si Teofilu Vladutiu.

II. Societatea nostra are membrii ordinarri, cari suntu alumni seminariali; membrii fundatori si benefacatori. Numarul membrilor pre anulul acestu-a fu: 64.

a) Membrii fundatori inscrissi cu 10, ca v. a. in acesti doi anni d'in urma sunt: SSa Par. Eppu Dr. Ioanu Vancea si 50 fl.) Dr. Vasiliu Popu, procuratoru

Greg. Moisilu vic. Alessandru Silas si prot. Vasili Popu de Santau protpu, si Dan. Napoianu, pp.

b) membrii binefacatori, cari au ajutat Societatea cu bani, donuri de cărti sau de diurnale sunt:

a) cu bani Alessandru Costea, precum si acela a căroru preiuile nume sau publicatu in „Gazeta Trans.” Nr. 30. si in „Fed.” nr. 21. a. c.

3) cu cărti Rdiss. D. Cau. Mihai Siebau, Georgiu Baritiu, Stefanu Radincky preot rutenu in Cuthy, N. A. Caranfilu, Victoru Rusu, prof. Ben. Popu, prof. Ioanu Papu preot. Georgiu Pasca doctorisante, Dr. Ioanu Ratiu prof. Societatea academica de Bucuresci, Ales. Bene prof. si teologii: Aronu Nemescu, Emiliu Manu, Stefanu Achim, si Ioachimu Fete.

j) cu diurnale: Mai multe Onorab. Red. rom. din Rom. Cis. si transcarpatina.

III. Dupa cumu se constatdă prin reportulu comisiunii esmise pentru revidarea bibliotecii si a archivei, — biblioteca contine de presente 250 opuri in 260 volume si 48 brosire; cresc atât prin donații, cătu si pre banii societatei, diurnale au foste preste annu 15.

IV. Starea cassei dupa reportulu comisiunii si a cassariului, de presente sunt 465 fl. 44. cr. v. a. din cari 413 fl. 43. cr. suntu in oblegatiuni dati spre fructificare.

Credemu a nu fi fora interesu atât pen-
tru DV. Dle Red. cătu si pentru on. publicu
si relatua totu cu asta occasiune ce-va si des-
pre noua constituire a Societatei nostre pre-
annulu scol. venitoru 187 $\frac{3}{4}$ seau pre allu 5-
lu annu allu esistintei sale, template in 22.
Maiu, a. c.

D. Nic. Moldovanu prof. sem. si condu-
catoriu societatei redica o vorbire scurta,
dar' meduosa prin care puse pre tapetu ale-
gerea noilor oficiali — scopulu pentru care
ne-amu adunatu!

Totu una data multiumindu societatei in
numele seu si a officiilor fungenti pentru
increderea pusa in d'insii, anuncia că repas-
sesce de la officiul de conducatoriu.

Voce inca nu apuca a inceată candu tota
adunarea erupse in strigatate frenetece repe-
site: „Să traiasca conducatoriu nostru!”

Dupa acesta viua manifestatiune de in-
gedere Dsa dechiară că primesce de nou
cesta sarcina si asecură Societatea, cum că
in venitoru, ca si in trecutu se va nisu din
tote poterile a lucra pentru inaintarea, pro-
sperearea ei in totu ce e nobilu frumosu si na-
tionalu!

Presidentele fungente V. Cristea res-
ponde prin o vorbire maduosa si plina de
spiritu, — assecurandu-lu despre stim'a in-
tregei societati, multumesce inca odata in nu-
mele seu si a fostilor officiali!

D. Cond. propune alegerea unei comisiuni
pentru adunarea si censurarea bielelor.

Societatea proclama pre V. Cristea, Ti-
mu Gaelu si Ioanu Cupcea; era pre Elia
Centea de notariu ad-hoc.

Se trece la votarea pentru nouu presie-
dente.

Ionu Dorosiu, teol. de cur. III. obtinendu
36. voturi (din 55.) se prochiama de presie-
dinte allu societatei intre celle mai caldure
acclamatiuni.

Ionu Dorosiu, — primindu onorificulu of-
ficiu, — promite societatei cur. că cu aju-
toriul. unirea si armonia membrilor — va
spre binele si progressarea ei.

Urmăză votarea pentru v. presidente.

Tiberiu Gaelu teol. cur. II. de v. presie-
dente cu majoritate absoluta,

Silviu B. Sohorca teol. cui. I. se alege
de notariu allu corespondintelor prin accla-
matiune.

Elia Centea, teol. de cur. II. cu majoritate
de voturi, notariu a siedintelor.

Ioachim Fete teol. de cur. II. cu majoritate
de voturi de bibliotecarii,

Stefanu Rebreanu teologu de cur. II. de
bibliotecarii prin acclamatiune. In fine Aussentiu
Muresianu cu, majoritatea de controlori.

D. Conducatoriu tienendu o vorbire, prin
care ura si de aci incolo prosperare continua
junei societati, esprimandu-si bucuria pentru
deburgerea lucrurilor in cea mai frumosa li-
niesc, — dechiară-siedint'a de inchisa.

Permiteti-ne in fine Dle Red. a ne espre-
me prin pretiuitile colone a diurnalului DV.
cea mai fierbinte multiumita catra acei dni
Redactori, autori, donatori, etc. romani, atatul
din coce cătu si din colo de carpati, cari mi-
au donatu cătu unu exemplaria din pretiuitele
loru organe.

Primesca apoi asecurarea despre deosebit'a
nostra stima si recunoscinta toti acei p. o.
d. cari au binevoitu a ne dona pentru bibliot-
eca opuri, parte de ale loru proprie, parte
straine. (Pretiuitele dloru nume se potu vedé
in Raportulu generalu din estu annu de sub
II. b. B.)

Totu una data ne adressamu cu respec-
tuosa si modesta rogare cătra aceea-si gene-
rositate a Dloru, că nece pre venitoru să nu
ni subtraga acesta favore.

Ionu Dorosiu presiedinte. Elia Centea
notariu alu siedintelor.
Silviu B. Sohorca notariu corespond.

De la gur'a Tisei, 24. Maiu, 1873.

Dle Red! De ora ce in 27. „Fed.“ Cor-
resp. „Armenopolitan“ pre noi Maramure-
sianii inca ne innegresce publice in respectu
natiunile, cu candidarea sa facuta la conferi-
rea parochiei Turtiului, affandu in tota Marmati-
a numai unu singuru preot cu bunu natiunalistu,
dreptu aceea, ca nu cum-va onorab.
publicu cetitoru, dupa Armenopolitnului să
se afle in acea trista si neplacuta presupun-
dere despre natiunalismulu Clerului rom. din
Maramuresiu, cumca „qui tacet, consentit“ cu
totu respectul Ve rogă să datu locu si d'in
partea nostra a Maramuresianilor, deslucrei
si resp. respingerei inculparilor arruncate a
supr'a nostra, de Corresp. Armenop.

Curiosu testimoniu si-a datu Corresp.
Arm. cu respectu la ethic'a dsalle, uitandu de
adeverulu assiomiei „laus unius, vituperium
alterius“ laudandu dara numai pre candida-
tulu dsalle, pre intregu clerulu Marmatianu
(din allu carui-a sinu au esitul si Pr. SSA
D. Eppu diecesanu) au binevoitu a-lu inegru.
Ecca dara cu un'a trassura de penna au com-
missu doue inconveniente: unulu, in privi-
ti'a candidatului, a carui-a modestia, ce lu
caracterisedita, neprovocatu au vetematu-o Cor-
resp. Arm. — altulu mai mare, inegru
cu laudarea unui-a numai, pre intregu Cle-
rulu Marmatianu, carele in annualie natiunal-
ismului nostru, pentru activitatea si zelulu
desfasuratu pre terrenulu natiunale si bese-
riescu, merita locu respectabile era neci de-
cătu inegrearea intentiunate de D. Corr.

Ven. Cleru Marmatianu, inca si pana la
1848, din amore cătra sangele seu, sub greu-
lu sistemul aristocraticu-magiaru, cu multe
sacrificie, ba si cu versarea sangelui au pusu
fundamentu prosperarei romanismului din
Maramuresiu pre terrenulu politicu, de si mai
pucini la numeru, facia cu celalalte natiunali-
tati alle districtului, in cătu cu bucuria si
fala natiunale privim in giurul nostru una
multime de functiunari publici rom, la gu-
vernulu tierrei, in Camer'a deputatilor, in
districtu, totu atâte fructe alle romanismului
Clerului din Maramuresiu.

Dar apoi pre terrenulu natiunale-be-
sericescu si scolariu, vrei să cunosci roman-
ismulu Venerabilei Cleru rom. din Mara-
muresiu, pre care ai binevoitu a nu-lu can-
didat intre natiunalistii Dtalle, ecca, in contr'a
principiului nostru, că-ce noi n'avemu datin'a
da face sgomotu, cu faptele privitorie la bine-
le natiunale — inse provocati fiindu prin
DV. ti-voiu insiră unele din tractulu Visi-
lui numai, ca asi ex partibus să poteti face
conclusiune la intregu Maramuresiu.

In parochiele Borsia, s'a zidit u de la
1862 in coce 2 curti din petra frumosa pen-
tru preuti si alte 2 curti scolarié correspun-
diorie cerintelor, 1 beserică mare de piatra
si s'a adunat u bani gat'a 2000 fl. v. a. de
basa culturei natiunale confesiunale.

In Visieul-super. curte de piatra pen-
tru preot (casa parochiale) si alte zidiri eco-
nomice s'a sugravatu beserică frumosu.

In Moiseni s'a zidit u beserică mare
si s'a incoloratu frumosu.

In Visieul-de-mediu locu, a fara de
zidirea edificiilor parochiale se sugravesce

acum'a beserică si s'a pus planu la edifi-
carca curtii parochiale si scolarie — d'in
pietra.

In Visieul-inf. e demnula protop.
on. carele insuffla respectu si strainilor.

In Leurdina'a s'a redicatu assemene
beserică de petra s'a cumperatu curte paro-
chiale si scolaria de la statu cu 3000 fl. v.
a. s'a infinitiatu unu capitalu din a carui-a
20 %, se solvesce curtea paroch. s'a oppritu
padurile de stejaru, de fundamente viitoru
la cultur'a natiunale confessiunale.

In Petrov'a, unde cu venirea actuale-
lui d. preotu, n'a fostu neci unu banu in
casăs'a besericelui, se zidesce beserică pomposa
de petra.

Aceste fiindu faptele preutilor aici sub
muntii Carpatilor reci si neroditori, fapte
Dle Armenianopolitane, cari nu numai că sunt
monuminte natiunale romane, ce si strainii
le respectedia, totu-si, dupa candidaer Dtale,
nu sunt buni romani preutii de aici.

Cătu pentru suatulu ce dai P. SSalle
Dlni Eppu, sustinu că spre acesta nu esă
competente.

Dreptatea*)

Centrulu-Tierrei Oasiulu 27. Maiu 1873.

Correspondintele d'in Baia-Mare, in Nr.
31. „Fed.“ invinsu de nemarginita zelotipia
pentru beneficiulu Turtiului, se oppintesce, si
muncesc a replică la assertiunile „Armeno-
politanului“ si in lipsa de alte argumente mai
loiali se scarpenu, firesce cu cornulu de ca-
rele dispune — presentandu-me onorab. publicu
rom. in acesti termini: in centrulu Tierrei Oasiului cu totu zelulu laudabile allu
preutului din Bissadu, neci urma de scola este,
si astă si cauza, de nu in Ugocia, ci in
aceea commună e pericolatul Romanismulu.“

Astfelu provocatu, me vedu silitu a ve-
rogă, Dle Red. ca să benevoiti a da publica-
tatei attestatulu offic. allaturatu dupa care
se potu dejudecă starea sau essentia scolei
melle confessionale.

Sper că nu numai Onorab. publicu ceti-
tori, ci si insu-si Dnulu din Baia-Mare se
va convinge, că acea correspondinta a fostu
basa sau pre informatiune sinistra, sau auc-
torile ei a commisau calumna malitiosa si
medaciul celu mai desonoratoriu.

La totu cassulu inse, Domnulu meu prea
stimate; amu onore a te reflectă, că cellu
nimerit in „carne viaa“ si liberu a se appera
si a se vaieră in contr'a tragatorului, dara
pentru dragulu unui beneficiu — fia cătu
de grassu a improscă cu tina in toti si tote,
nu e neci fapta cavallerescă, neci caracteru
prentiescu.

Ce se attinge de acea „compatimire“ fraties-
ca si cordiala („dorere“!) de sortea Branului
sunt ammenintati Manulu si parochulu din
Bissadu“) Prea Reverite in Cristosu frate!
Ve assecurediu, că sum convinsu, că acea
simpathia fratiesca a Dvostre a fostu pre de-
plinu inundata si de lacrimile celle mai fer-
binti?... de Crocodilu; prin urmare sum si
datoriu a ve mangaiá cu cuvintele Salvatore-
lui Iamii „umbrelle contrarilor“ (fetele Jerusa-
limului) nu me plangeti pre mine ci pre voi
insi-ve si pre asechii vestri.“

Parocul Bissadu.

VARIETATI.

*) (Contribuiri la fondul
Academiei rom.) De la Mociu ni se
communica cu dat'a 15 Maiu urmatorile:
Cu occasiunea alegerii membrilor pentru con-
gressulu scolasticu archidiocesanu, tienuta asta-
di sub conducerea dlui Ionu Moldovanu, a
zeloului vice-protop. gr. c. din tractulu Catinei,
— intru memor'a dlilei de 315, 1848
si in interessulu progressării culturei si lite-
raturei nationale au mai conferit la fondulu
„Academiei romane“ urmatorii domni si a-

*) Credemu că am datu destulla doveda
de impartialitate, publicandu din ambe parti
totu ce credeam că servesce spre lamurirea
causei. Onor. Cetitori voru pote judecă
acum in deplina cunoscinta de causa. Neci
odata essagerarile nu servesc scopului la
care se tientesce din un'a sau alta parte.
Realitatea Gola e pururea de preferit. Inci-
dientul este inchiatu in „Fed.“ — Red.

nume: Dlu Ludoviciu Simonu proprietariu in
St. Georgiul de Campia 20 fl.; DD. Iacobu
Moga, propriet. in Frat'a si Ionu Moldovanu
protop. in Catin'a căte 10 fl.; DD. Andreiu
Albonu protop. Palat'a, Mihailu Angelu protop.
in St. Mihalytelke, Petru Ratiu protop.
in Cosiogn'a, Ieronimu Bozacu cancel. in Mo-
ciu si Vasile Popescu preutu in Juculu infer.
căte 5 fl.; D. Ionu Mariasiu propriet. in Bu-
datelecu 3 fl.; Ionu Florianu preutu in Berche-
siu 2 fl.; DD. Simeonu Suciu propriet. in
Tiagsioru si Andr. Iliesiu propriet. in St. Ge-
orgiul de Campia, căte 1 fl.; Subscrissulu
10 fl.; Teofilu Hossu subinsp. scolariu 5 gal-
beni. — Summa 82 fl. si cinci galbeni. —
Acesta summa de 82 fl. si cinci (5) galbeni
s'a tramsu prin subscrissulu la onorab. co-
mitetu allu Associatiuni pentru cultur'a si li-
teratur'a poporului roman in Sabiu si despre
acest'a se incunoscintia cu asta calle si
domnii contributori. — Alessandru Darabantu.
*) (I meneu.) Dlu Iosifu Popu
notariu cercualu si-a incredintat in 29 Maiu,
a. c. de fitoria socia pre amabil'a si frumos'a
Domnisoru Corneliu Bur'a, sic'a Dlu
Petru Bur'a parocu in Petea. Actulu solemnu
allu cununie se va serbă in 9 Juniu, a. c.
Dumanedie se-i binecuvante cu indestulire si
fericire! — Terebesci, la 1 Juniu, 1873. —
S... S...

*) (Literariu.) Nr. 1 allu diuariului
„Foi'a Scolasteca“ a apparutu in Blasius in 13
Maiu a. c. ca adausu „Economul“ si totu
astfel va apparé in fia care luna de doue ori.
Pretilu de prenumerant. la „Foi'a scol.“ este 1
fl. pentru prenumerantii „Econ.“ Nr. 1 cu-
prinde 1, Program'a Foiei, carea nu potu fi
alt'a de cătu desceptarea si luminarea popo-
rului si desvo'tarea inventiamentului. 2. Nece-
sitatea instruciunii poporale. 3. D'in ce ma-
nuale se se propuna diferitele obiecte de in-
vetiamentu? 4. Varietati. Formatulu Foiei este,
ca si allu „Amvonului.“

*) (Essamen scol.) Astă-di s'a
tienutu essamenul cu prunci de la scol'a
confesionale gr. cat. de aici. La essamenu as-
sistă, afara de antistă basericescă si comu-
nale, si Dlu inspectore secundariu de scole
Augustinu Popu, cari doreau a se informă
despre progressulu pruncilor. Se propussera
tote obiectele prescrise prin legea scolastica.
Responsurile erau precise si la intellessu si
multiamira pre deplinu acceptările nostre.

Acestu resultatu imbucuratoriu e de a se as-
crie atât silintie scolarilor, cătu si mai
alesu zelului laudabilu alu inventiatorului resp.
Ioane Dicu Deacanu; carele possede si
cualificatiunea receruta, si anim'a si voi'a spre
a corespunde deplinu nobilei sale missiuni,
incătu este si potu fi exemplu si modelu mul-
toru docenti. Directiunea scolaria inca si-a
datu totu silint'a intru prosperarea causei
scolastice. Presiedintele essamenului, laudandu
cu cuvinte patrunctorie, atât pre scolari
diliginti, cătu si pre inventiotorulu zelosu, si
pre parentii, cari, petrunsi de folosulu scolei,
tramisera prunci regulatul la scola; provoca-
si indatoră cu tota seriositatea, pre competen-
tinti, ca si pre venitoru se dă totu sucursu
potentiosu in interesulu causei scolas-
tice, căci numai astu-feliu se pot speră
salvarea natiunei noastre romane. — Cutu 28
Maiu a. c. I. B.

in Africă. În 1845 înaintă de colonel, în 1848 de general; în 1852 se reintorse că generalul de diviziune la Europa și participă la assaltul de la Sevastopol. În resbellul austro-italian de la 1859 și-a cescigatu renume militar prin unu atacu esecutat la Magenta contra demandatiunii lui Napoleon III. După aceea ocupă postul de guvernator alu Algeriei pâna la errumperea resbellului teuton-francesu. Prin tîmpul revoluției comunistilor Mac Mahon ajunsese comandante armatei franceze și eliberă Parisul d'in ghiarele communistilor.

*(Societatea) „Petru Maior“ din Pest'a avendu statute, afilate bune de către guvernul unguresc, s'a resolvit a serbă acăsta renascere a ei prin „Inauguratiunea solenă, ce se va tienă in 9 Iunie st. n. a. c. la 4 ore d. m. in ele gant'a localitate a societ. Strad'a Vatului, nr. 12 etagiul III.) La acăsta serbare sunt invitatii toti amicii progressului. Programa este urmatoria:

1. „Desceptate Romane, esecutat de chorul vocal.“ 2. „Cuventu de deschidere,“ rostitu de v-presedintele societății G. Mihali. 3. „Barbatul de caracorū firmu si lupta rezolută,“ dissertatiune de G. Liuba, celite de autoriu. 4. „Sentinele Romana,“ de Alessandri, dechiamata de G. Vuia. 5. „Venatoriul,“ de Alessandri, esecutat de chorul vocal. 6. „Superbia natională,“ dissertatiune de P. Iliesiu, citita de autorulu. 7. „Cata Romana,“ de J. Vulcanu, dechiamata de I. Panca. 8. „Limb'a romană,“ de G. Sionu, esecutata de chorul vocal. 9. Cuventu de inchidere, rostitu de v-presedintele G. Mihali.

** (Deputatiunea ungurescă) esmissa spre a pertractă a supra differintelor cu croatii, tienă in 4 Juniu o siedintă la carea partecipă si ministrul presedinte Szlávy. In siedintă aceasta s'a discutat numai parte politica a acestei affaceri de noua impacțiune. Domineca se va tienă alta siedintă, la care voru partecipă si membrii croati. Se spera, că aceasta siedintă va fi decidetoria.

Romania. Inca inainte de morțea ultimului Domnului Romanu alu Romanilor guvernul actualu allu prin cipelui Carolu incepusse a face dispuștiuni pentru serbarea dillei de 10/22 Maiu, in carea Carolu de Hohenzollern a intrat in capital'a Romaniei. Guvernul si press'a officiala si-au datu tota trud'a si ostenește ca aceasta serbare in annulu acestu-a să reessa cătu se pot de splendida. Caus'a pentru ce tocmai in acestu annu s'a acceptat să fie splendida, si plina de entuziasmu celebrarea acestei dille, este d'a se afflă in impregiurarea, că acestu-a este annulu allu sieptelea de la suirea principelui Carolu pre tronulu lui Mihaiu Eroulu, si cu tote aceste Domnitoriu Carolu nu numai n'a ajunsu la capetul Domnului selle, precum se credea, ci din contra dinsulu să astă-di mai tare si mai siguru ca ori si candu pre tronulu romanu. Diurnalul guvernamental „Pressa“ ni spune, că din 10 Maiu s'ar fi celebrat in București cu multu entuziasmu, din contra inse tote celalalte foi din capitala si din provincia ni communica, că in aceste dî poporatiunea Bucureștilor si preste totu tierra intrega a fostu tacuta, pentru că se afflă inea sub prim'a impressione a scirei doreroze despre mortea esprincipelui Alessandru Ioanu I. Totu entuziasmula manifestat in acesta dî se restringe pre langa banchetul, ce officierii romani l'au datu in onore Domnitorului. Inse, precum se dice, si acestu banchetu s'ar fi arangiatu numai la ordenulu ministrului de resbellu. Din tote aceste onorab-

cetitori potu să veda, că ce dovedă a datu poporul Bucureștilor si preste totu tierra intrega despre iubirea si atasimentulu seu către Domnitoru. Daca vomu consideră inse, că pre temple acelui-a tierra se afflă in doliu, plangea perderea unui mnre fiu allu seu, atunci nu ne vomu miră vediendu, cătu de pucini au fostu cei ce in asemeni impregiurări mai aveau placea d'a inaenă bancheturi si d'a face illuminatiune de bucuria. Totu de aici potemu deduce, că intre alte impregiurări, poporul romanu ar fi datu mai mare espressiuns de sympathia i iubire către Domnitoru.

In legatura cu serbarea dillei de 10 Maiu avem d'a înregistră unu faptu de lasitate din partea unui officier cu numele Luchide, de buna seama grecu de nascere. Diurnalul „Romanul“ din capulu locului si-a facutu observatiunile selle cu privire la banchetul officirilor si a dîssu, că acestu banchet in onore Domnitorului a fostu impus din partea ministrului de resbellu. Pentru aceasta presupusetiune innocentă si pota adevărată, numitul officier, accompagniatu inca de vre-o trei camaradi de ai sei, se duse la redactiunea „Romanului“ spre a cere esplikatiuni in privintă unor passagie vatematorie pentru person'a Domnitorului. Din intemplantare ellu afflă pre d. Costinescu, unul dintre redactorii „Romanului“ preamblandu-se prin curte, si in momentulu candu redactorul desarmatul era ocupat se affla in diurnalul pretinsulu attacu contr'a Domnitorului, lașiul officieru lu palmul pre neasceptate si dupa aceea o luă la sanatos'a d'impreuna cu ceilalti soci ai sei, cari de altintrele nu erau pregatiti la asiile actu de brutalitate. A se numi militari si a attacă pre unu omu nearmatu si inca pre neasceptate, si apoi a o tulit la fuga, este o injuria facuta semtiementului de omu bravu si leale, ce cuprinde in sine numirea de militari. D. Costinescu a provocat pre Luchide la duelu; acestu-a inse n'a avut coragiul d'a incrucisărui (arm'a alba) cu unu omu din statulu civilu si asiile a remasu de risu si de rusne.

Dupa incidentul de la Giurgiu, adeca dupa asiile numita rescola a bivolarilor, dlu Papu-Ilarianu a publicat in diurnalul „Romanul“ o epistola către bivoli, in carea li lauda coragiul si rezolutiunea, ce au manifestat in acea occasiune facia cu impiantorii si supprimatorii loru. Pentru acesta epistola in forma de proclamatiune dlu Papu a fostu trasu in judecata. Aceasta causa a dui Papu s'a terminat bine chiaru si la curtea de cassatiune, carea a respinsu ca neadmissible recursul procurorului generalu in contra ordonantiei camerei de punere sub accusatiune, carea declară, că nu este casu de urmarire contra dui Papu-Ilarianu.

Ispania. Camer'a constituitiora fu deschisa de presedintele consiliului ministeriale, prin unu discursu, compusu de Castellariu. Presed. felicita camer'a camer'a d'a potă dă in manele ei potestatea statului. Revolutiunea d'in septembrie fusesse monarcica, si

consecintă ei nevitata a fostu Republică. Ellu dechiara, că constituirea unui guvern impaciutoriu n'a fostu posibile pentru ambitiunea unor u si resistenti a altoru. Ellu amintesce de illegal'a oppositiune a comisiunii permanente, care a voită se amene allegerie si se convoce cortesii, neavandu la acăsta neci unu dreptu. Comisiunea perman. fu dissolvata pentru a incungură vre-o eventuala dictatura militaria, si a mantu Republică. Amintesce, mai departe, de mesurile luate spre assecurarea libertății depline, la allegeri. Constata că Europa privi cu neincredere la Ispania, cindu a proclamat Republică; cauza acestei neincredieri inse a fostu, că Europa se indoia, daca spaniolii se voru unii său ba pentru intemeierea Republicei.

Sant'a alianta este neverosimila astă-di, assemene si vre-o interventiune straine. Ispanii voru constitui unu guvern, care li va conveni. Recunoșterea republicei depinde numai singurul de la politică ordinei interne. Europa este convinsa, că republica spania n'are nimic comunu cu revolutiunea europeana. Ispania nu tinde la estindere territorială. Suatesce activitate, pentru a pune capetu bellului civil: promite reorganizatiunea justitiei si annuncia despartirea basericiei de statu. Arreta că starea financiară este trista; cu tote acestea republica facă imprumuturi numai cu 12 procente pre candu monarci'a facea cu 25 pro. Promite solemnelu stergerea sclaviei despre insul'a Cub'a si dice, că cele mari nisuntie guvern. va da in privintă redicării si imbunatatirii causei scolarie, pentu a fini periodulu revolutiunii si a impacă animele. — Truppele si voluntarii defiliara inaintea camerei si salutara cu entuziasmu camer'a, republica si guvernul. — Pretotindanea domnesce linisce, afara de provinciele unde se affla carlistii rescolati.

Sciri electrice.

Paris. 2 Iuniu. Principele Bibescu, fostu ospodaru allu Munteniei, a repausat. Ladmiraute este numitul comandante armatei de la Versali'a si va fi totu o data guvernatorul Parisului. Principele Napoleonu primi, cu invoirea guvernului, passaportul cerutu de la consulul francesu d'in Milanu. Se assecura, că principele, a votu se constata dreptul seu, inse are de cugetu a amenă reîntorcerea sa in Francia.

Paris. 2 Iuniu. Mac Mahon, in proclamatiunea sa, adresata armatei accentua, că Adunarea nat. a alese pre presed. republicei d'in armata, sperandu că acesta prin patriotismulu si energi'a ei va sci cascigă stima si respectu ordinei si legilor.

Paris. 2 Iuniu. Diuariul „Agenția Havas“ dice, că reconoscerea nouui guvern din partea poterilor externe n'a datu de greutăți.

Paris. 4. Juniu. Se assecura că episcopulu de Parisu ar fi cerutu de la nouul guvern concessiunea, spre a potă tienă éra-si processiuni pre strade. — Afara de acesta se constata, că guvernul are de cugetu a

restringe suffragiul universal; singur Mac-Mahon este de parere, că suffragiul universal să nu se restranga.

Vienna. 4. Iuniu. Regele deschise prin unu discursu de tronu camera Greciei. Discursul annuncia că prezintă sesiune dietale se voru prezintă d'in partea guvernului mai multe proiecte de legi, referitorie la redarea si prosperarea Greciei si a comunității ei. In fine constata, că campania Laurionu a succesu a fi completată pre cala pacifica prin întrebarile barbatilor, cari au avut missiune in acăsta cestune complata.

Viena. 4. Iuniu. Scirile recente despre starea imperialei Spaniei, veduvă imperatorelui de Messia Massimilianu, ni spunu, că ar fi scapat de nebunia, inse ar fi cadiutu o apărătoare mare. Starea fizica acestei netericite fiente inca este imbucuratoria.

Oradea. 4 Iuniu. Inimicitile intre Chivani si intre trupele russe n'au incetat inca; unu sangerosu conflict cu greu se va potă evita.

Inscientiare.

Despartimentul 18. alu Association Transsilvane romane literarie, statoriu de comitatul Turdei de Jos, si scaunul Arisului, estu anu va tienă Adunarea sa generală in opidulu Turda la 24 Iunie a. c. st. 9 ore a. m. in locuintă protop. rom. gr. ct de aici. Deci toti onorati membri de la acest despartiment cu onore sunt invitati a la parte activa la acea adunare, in care se vor pertractă multe obiecte, referitorie la programele si prosperitate Asociatiunei.

Turda 31 Mai 1873.

Iacobu Lugosianu
protop.

La rogarea preareveritului D. protopop si parochu de Bissadu Danilu Napoca a nu in interesul adeverului attestediu, oficialmente dechiaru: cum că schol'a grecă cat. romana de Bissadu, carea stă sub inspecțiunea susu-landatului Domnului, este forte bine organizata, indiestrata cu unelele recerate prescrise prin lege, — are docute regulat — si se tiene schol'a in modulu celu imbucuratoriu.

Semnatu in Seini, 24 Maiu, 1873.

Simeone Stan
judecătorelui.

Multiamita publică.

Multu iubit'a mea socia Florea Ratiu a curata fiindu la bancă generale de assecuratiune „Transsilvania“ au reposat in 25. Februarie a. c. si directiunea bancei de assecuratiune reciproca solvindu-mi cu accuratetă punctualitate in bani gât'a summa assecurată de 2000 fl. v. a. prin acesta i esprimu multiamita mea publică.

Siement'a-Mare in 30 Maiu 1873.

Jepemia Ratiu
not oppidau.

5% metall.	70.25	Londra	108.5
Imprun. nat.	73.80	Argintu	107.75
Sorti din 1860	102.50	Galbenu	5.17
Act. de banca	942.—	Napoleond'or	8.74
Act. inst. creu.	321.35		

Propriet., edit. si red. respundet:
ALESSANDRU ROMAN